

Vznik díla

9

Vznik práva autorského

(1) Právo autorské k dílu vzniká okamžikem, kdy je dílo vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě.

(2) Zničením věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nezaniká právo autorské k dílu.

(3) Nabytím vlastnického práva nebo jiného věcného práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nenabývá se oprávnění k výkonu práva dílo užít .

Vznik díla i vznik jeho
autorskoprávní ochrany tedy
spadají v jedno – je to okamžik
vyjádření díla ve vnímatelné
podobě:

Poskytnutím oprávnění k výkonu práva dílo užit jiné osobě zůstává nedotčeno vlastnické právo nebo jiná věcná práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, není-li dohodnuto či nevyplývá-li ze zvláštního právního předpisu jinak.

(4) Vlastník či jiný uživatel věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, není povinen tuto věc udržovat a chránit před zničením, není-li dohodnuto či nevyplývá-li ze zvláštního právního předpisu nebo z tohoto zákona jinak.

OBSAH AUTORSKÉHO PRÁVA

- I. PRÁVA OSOBNOSTNÍ
- II. PRÁVA MAJETKOVÁ

DUALISMUS PRÁV

Osobnostní práva

- Autor má právo rozhodnout o zveřejnění svého díla.
- Autor má právo osobovat si autorství včetně práva rozhodnout zda a jakým způsobem má být jeho autorství při zveřejnění a dalším užití díla uvedeno, je-li to obvyklé.
- Autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoliv změně nebo jinému zásahu do díla – užívat způsobem nesnižujícím hodnotu.

NEPŘEVODITELNOST
NELZE SE JICH VZDÁT
ZANIKAJÍ SMRTÍ

§ 11 ODST. 5

Po smrti autora

- si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu,
- dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu
- a je-li to obvyklé, musí být uveden autor díla, nejde-li o dílo anonymní.

Ochrany se může domáhat kterákoli z osob autorovi blízkých, toto oprávnění mají, i když uplynula doba trvání majetkových práv autorských.

Této ochrany se může vždy domáhat i právnická osoba sdružující autory nebo příslušný kolektivní správce podle tohoto zákona

MAJETKOVÁ PRÁVA

- PRÁVO UŽÍT DÍLO v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě
- A UDĚLIT JINÉ OSOBĚ OPRÁVNĚNÍ K VÝKONU TOHOTO PRÁVA
- BEZ OPRÁVNĚNÍ LZE DÍLO UŽÍT JEN V PŘÍPÁDECH STANOVENÝCH ZÁKONEM § 30-39 (zákonné bezplatné licence)

NEPŘEVODITELNÁ
NELZE SE JICH VZDÁT
JSOU PŘEDMĚTEM DĚDICTVÍ
TRVAJÍ PO STANOVENOU DOBU
PO SMRTI AUTORA

NEPŘEVODITELNÁ

- POSKYTNUTÍM OPRÁVNĚNÍ DÍLO UŽÍVAT
AUTOROVŮ PRÁVO NA DÍLO NEZANIKÁ
- VZNIKÁ MU POUZE POVINNOST STRPĚT
ZÁSAH DO PRÁVA JINOU OSOBOU V
ROZSAHU DANÉM SMLOUVOU
- zpřístupnění věci, jejímž
prostřednictvím je dílo vyjádřeno

DĚDICTVÍ

- ZE ZÁKONA
- ZE ZÁVĚTI
- PRÁVO ODÚMRTĚ § 26 ODST 2

28

(1) Dílo, u kterého uplynula doba trvání majetkových práv,
může každý bez dalšího volně užít;

Oživení práv

- §106 odst.3

Doba trvání majetkových práv se řídí tímto zákonem i tehdy, začala-li běžet před jeho nabytím účinnosti. Pokud již doba trvání těchto práv před nabytím účinnosti tohoto zákona uplynula a podle tohoto zákona by ještě trvala, ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona se obnovuje na dobu zbývající. Rozmnoženiny předmětů ochrany, ke kterým se doba trvání majetkových práv obnovuje, oprávněně pořízené před nabytím účinnosti tohoto zákona lze však volně rozšiřovat ještě 2 roky po nabytí jeho účinnosti.

DOBA OCHRANY

§ 27

(1) Majetková práva trvají, pokud není dále stanoveno jinak, po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti.

(2) Bylo-li dílo vytvořeno jako dílo spoluautorů, počítá se doba trvání majetkových práv od smrti spoluautora, který ostatní přežil.

(3) Majetková práva k dílu anonymnímu a pseudonymnímu trvají 70 let od oprávněného zveřejnění díla. Je-li pravé jméno autora díla anonymního nebo pseudonymního obecně známo nebo se autor takového díla veřejně prohlásí (§ 7 odst. 2) v průběhu doby podle věty první, řídí se trvání majetkových práv k takovému dílu podle odstavce 1, a jde-li o dílo spoluautorů, i podle odstavce 2.

(4) U díla, u něhož není pro počítání doby trvání majetkových práv rozhodná smrt autora a které nebylo zveřejněno během 70 let od jeho vytvoření, majetková práva uplynutím této doby zanikají.

(5) Doba trvání majetkových práv k dílu audiovizuálnímu se počítá od smrti poslední přeživší z následujících osob: režisér, autor scénáře, autor dialogů a skladatel hudby zvláště vytvořené pro užití v audiovizuálním díle.

U díla hudebního s textem, byla-li obě díla vytvořena pro účely užití ve spojení – 70 let od smrti posledního přeživšího.

(6) Je-li pro počítání doby trvání majetkových práv rozhodné zveřejnění díla a dílo se zveřejňuje po určitou dobu ve svazcích, dílech, na pokračování nebo v řadách, počítá se doba trvání majetkových práv pro každou takovou část díla samostatně.

(7) Doba trvání majetkových práv se počítá vždy od prvního dne roku následujícího po roce, v němž došlo k události rozhodné pro její počítání.

Osiřelé dílo

- Je dílo, u něhož zatím neuplynula doba ochrany autorských , ale jeho autor není znám, nebo i když znám je, není možné ho nalézt. V důsledku této skutečnosti pak nelze ani osiřelé dílo užívat, protože k tomu není možné získat povinný souhlas jeho autora, ledaže jeho užití umožňuje některá zákonná licence.
- To je překážkou např. i pro zpřístupnění některých děl prostřednictvím digitálních knihoven.
- Na evropské úrovni byla proto přijata směrnice 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl.
- Proto novela AZ s účinností od 7. listopadu 2014.
- Status osiřelého díla se zjišťuje primárně z informačních zdrojů té evropské země, kde bylo dílo poprvé vydáno či odvysíláno – viz příloha č. 2 AZ .
- Takové dílo pak mohou na základě zákonné licence užívat jen knihovny, archivy, muzea, galerie, školy nebo veřejnoprávní média , a to tak, že jej nevýdělečně a ve veřejném zájmu digitalizují a poté zpřístupní veřejnosti prostřednictvím internetu.

JINÁ MAJETKOVÁ PRÁVA

- PRÁVO NA ODMĚNU
- právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého
- právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu

PRÁVO NA ODMĚNU

- ZA KAŽDÉ UŽITÍ DÍLA, KTERÉ NENÍ VOLNÉ - § 28
- POKUD SE NEJEDNÁ O UŽITÍ PRO OSOBNÍ POTŘEBU - § 30
- NEBO NĚKTEROU ZE SITUACÍ SHRNUÝCH POD POJEM ZÁKONNÉ BEZÚPLATNÉ LICENCE - §§ 31-39
- ODMĚNA JE OBLIGATORNÍ SOUČÁSTÍ LICENČNÍ SMLOUVY

Právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého

§ 24

(1) Je-li originál díla uměleckého, který jeho autor převedl do vlastnictví jiné osoby, dále prodáván, má autor právo na odměnu stanovenou v příloze tohoto zákona, uskutečňuje-li prodej provozovatel galerie, dražebník, a dále jiná osoba při výkonu svého podnikání (dále jen "prodávající"), bez ohledu na to, jedná-li na svůj účet, nebo na účet vlastníka.

(2) Osobou povinnou platit odměnu podle odstavce 1 je prodávající.

(3) Pro účely uplatnění práva podle odstavce 1 se originálem díla uměleckého rozumí zejména originální obraz, kresba, malba, koláž, tapiserie, rytina, litografie či jiná grafika, socha, keramika, autorský šperk, fotografie nebo autorská rozmnoženina, která je podle zvyklostí považována za originál. Právo na odměnu se nevztahuje na díla architektonická, díla užitého umění a na rukopisy spisovatelů a skladatelů.

(4) Prodávající, který je povinen poskytnout autorovi odměnu podle odstavce 1, oznámí prodej příslušnému kolektivnímu správci do konce měsíce ledna následujícího kalendářního roku po roce, v němž se prodej uskutečnil. Oznamovací povinnost se vztahuje na specifikaci prodaných originálů a na informaci o skutečné prodejní ceně; zahrnuje i povinnost umožnit příslušnému kolektivnímu správci nahlížet v nezbytném rozsahu do účetních knih a jiných dokumentů prodávajícího.

Právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu

25

(1) U zveřejněných děl, která lze rozmnožovat

- a) pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby či podnikající fyzické osoby (§ 30 a 30a) pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo podobný podklad, anebo
- b) pro osobní potřebu fyzické osoby (§ 30) na podkladě zvukového, zvukově obrazového nebo jiného záznamu či rozhlasového nebo televizního vysílání jejich přenesením pomocí přístroje na nenahrané nosiče záznamu,
má autor právo na odměnu v souvislosti s takovým rozmnožováním díla.

(2) Osobou povinnou platit příslušnému kolektivnímu správci odměnu podle odstavce 1 je

- a) výrobce přístrojů k zhotovování rozmnoženin záznamů, dovozce těchto přístrojů ze třetích zemí (dále jen "dovozce") nebo příjemce těchto přístrojů z členských států Evropských společenství (dále jen "příjemce"),
- b) výrobce, dovozce nebo příjemce přístrojů k zhotovování tiskových rozmnoženin,
- c) výrobce, dovozce nebo příjemce nenahraných nosičů záznamů,
- d) dopravce nebo zasílatel namísto osoby povinné podle písmen a) až c), pokud na písemnou výzvu příslušného kolektivního správce bez zbytečného odkladu nesdělí údaje potřebné pro určení totožnosti dovozce, příjemce nebo výrobce,
- e) poskytovatel rozmnožovacích služeb za úplatu, pokud jde o tiskové rozmnoženiny (30a); poskytovatelem rozmnožovacích služeb za úplatu je i ten, kdo za úplatu zpřístupní přístroj k zhotovování tiskových rozmnoženin.

(3) Odměna, kterou jsou povinni platit osoby podle odstavce 2 písm. a) až d) v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu, přísluší autorovi při dovozu, přijetí nebo při prvním prodeji

a) přístroje k zhotovování rozmnoženin záznamů,

b) přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin,

c) nenahraných nosičů záznamů.

(4) Odměna, kterou je povinna platit osoba podle odstavce 2 písm. b), přísluší v závislosti na pravděpodobném počtu přístrojů určených k zhotovování tiskových rozmnoženin děl podle 30a. Pro výpočet výše odměny z přístrojů určených k zhotovování tiskových rozmnoženin děl se pravděpodobný počet těchto přístrojů stanoví na 20 %. Odměna se stanoví z průměrné ceny přístroje **bez daně z přidané hodnoty.**

(5) Odměna, kterou je povinna platit osoba podle odstavce 2 písm. e), přísluší v závislosti na pravděpodobném počtu zhotovených tiskových rozmnoženin děl podle § 30a. Pro výpočet výše odměny ze zhotovených tiskových rozmnoženin děl se použijí pravidla stanovená v bodech 6 a 7 přílohy k tomuto zákonu.

(6) Osoby uvedené v odstavci 2 jsou povinny předkládat příslušnému kolektivnímu správci, vždy souhrnně za kalendářní pololetí, nejpozději však do konce následujícího kalendářního měsíce, informace o skutečnostech rozhodných pro výši odměny, zejména o druhu a počtu prodaných, dovezených nebo přijatých přístrojů k zhotovování rozmnoženin záznamů, přístrojů k zhotovování tiskových rozmnoženin a nenahraných nosičů záznamů, jakož i o celkovém počtu tiskových rozmnoženin zhotovených na přístrojích pro poskytování rozmnožovacích služeb za úplatu.

(7) Ministerstvo kultury (dále jen "ministerstvo") stanoví vyhláškou typy přístrojů k zhotovování tiskových rozmnoženin a typy nenahraných nosičů záznamů, z nichž se platí odměna podle odstavce 1, a výši paušální odměny podle typu přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin a typu nenahraného nosiče záznamů. Vyhláškou dále stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin záznamů, z nichž se platí odměna podle odstavce 1; výše této odměny je stanovena v příloze k tomuto zákonu.

(8) Odměna se neplatí v případě vývozu nebo odeslání přístrojů uvedených v odstavci 3 písm. a) a b) za účelem jejich dalšího prodeje a vývozu nebo odeslání nenahraných nosičů záznamů za účelem jejich dalšího prodeje. Odměna se dále neplatí z přístrojů a nenahraných nosičů, budou-li v tuzemsku použity jen k rozmnožování děl na základě licenčních smluv osobami při jejich vlastní činnosti."